Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séŭ 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḍi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séŭ 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 140. Braşov, Marţĭ-Mercurĭ, 26 Iunie (8 Iulie) 1896.

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1896 st. v.

se deschide nou abonament la care învităm pe toţĭ amiciĭ şi sprijinitoriĭ fóiei nóstre.

Preţul abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe şése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an	40 francĭ
pe şése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonarea se póte face mai uşor prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Dascălii Maghiariei.

Intre multele întrunirĭ, ce se ţin în Budapesta, avênd de scop de astă-dată de a mai înălţa şi serbările mileniului, este şi congresul şcolar, care-şĭ ţine şedinţele de câte-va ḍile.

Ce însemnéză un congres şcolar în Budapesta, la care iau parte aprópe esclusiv numai dascălii dela şcólele de stat maghiare, nu mai trebue sĕ spunem. Ceea ce însemnéză el însĕ tocmai acuma, în toiul parocsismului produs de mileniu, o vedem din enunciaţiunile făcute şi conclusele luate până aḍĭ.

La deschidere a vorbit şi actualul ministru de instrucţiune Wlassics, chip, ca sĕ bage însufleţire în céta combatanţilor pentru cultura maghiară, de carĭ dispune. Li a vorbit de congres ca de acel „factor puternic“, care ar fi menit sĕ întăréscă simţul de comuniune şi spiritul de corp între dascălii, carĭ militéză pentru scopurile maghiarismului. Li-a ḍis, că devisa trebue sĕ fiă unul pentru toţi şi toţĭ pentru unul, şi a învitat congresul, ca prin discutarea cestiunilor de reformă, ce şi-le-a pus la ordinea ḍilei, sĕ fiă un adevĕrat sprijinitor al politicei de instrucţiune practice şi energice, ce-o urmăresce guvernul.

Firesce, că d-l Wlassics nu găsesce activitatea în direcţiunea acésta salutară, decât atuncĭ, când se va avé în vedere la tóte şi înainte de tóte „marea ideă naţională“, ce trebue sĕ străbată tóte păturile maghiare.

Sunteţĭ dascălii Ungariei! esclamă emfatic ministrul instrucţiunei, — care va sĕ ḍică în limba sa: sunteţĭ dascălii Maghiariei. De aci urméză, după el, că tóte nisuinţele acestor dascălĭ trebue sĕ aibă ca ţintă crearea unor astfel de instituţiunĭ şcolare, carĭ sĕ facă posibil, ca „generaţiunile înarmate cu tóte uneltele sciinţei şi ale culturei sĕ iase din şcolĭ în luptele marĭ ale vieţei deplin pĕtrunşĭ de ideia de stat maghiar şi de chiămarea lor naţională maghiară“.

Şi cumcă a vorbit înaintea unor auditorĭ primitorĭ de astfel de sfaturĭ şi înaintea unei dăscălimĭ, care privesce cea mai înaltă a ei chiămare pedagogică în aşa ḍisa cucerire a cetăţenilor nemaghiarĭ ai statului pentru maghiarism, — o dovedesc cele ce s'au discutat în sînul congresului după deschiderea lui.

Mai întâiŭ a strălucit cunoscutul Albert Berzeviczy, actualul vicepreşedinte al camerei şi fostul secretar general la ministeriul de instrucţiune publică, cu un discurs magistral asupra şcólei „unitare naţionale“. Acésta indică direcţiunea espunerilor sale şi vom observa numai, că pe lângă multele reforme, ce le cere, dênsul mai stărue şi pentru o revisuire esenţială a legei şcolare esistente în interesul nisuinţelor de maghiarisare.

Şi mai la înţeles au vorbit învĕţătorii poporalĭ în adunarea lor. Cu devisa: „şcólă poporală unitară“, ei au ajuns frumuşel până la punctul, de-a declara, că fără de a se preface tóte şcólele confesionale în şcóle de stat, nu-i mântuire pentru maghiarism.

Ca ceva cu totul nou şi caracteristic apare următórea enunciaţiune: „Fiă-care institut pentru crescerea poporului, orĭ-cine ar fi luat asupră-şĭ sarcinele susţinerei sale, e proprietatea naţiunei maghiare“, — şi érăşĭ: „Spiritul unitar al şcólelor nu-l pot crea învĕţătorii nutriţĭ cu spiritul nisuinţelor confesionale, ér fără spiritul unitar nu póte fi stat naţional unitar maghiar“.

E clar, că ómenii congresului nu sunt decât eroḍii politicei de instrucţiune a guvernului „liberal“ maghiar, care vré sĕ facă şi cu şcólele ceea ce a făcut în cestiunea reformelor bisericescĭ. Aceştĭ ómenĭ, carĭ s'au băgat în serviciul guvernului, mai sunt însĕ şi propoveduitorii înfricoşatului rĕsboiŭ de rassă, ce tinde a-l deslănţui până în ultimele sale consecinţe nesocotita politică de instrucţiune a şovinişţilor dela putere.

Idea naţională unitară póte sĕ aibă trecere în întrunirile Maghiarilor şi maghiaronilor din Budapesta, dér nu va avé tot acea trecere în ţéră, unde milióne de cetăţenĭ sunt şi rĕmân contrarii ei hotărîţĭ, pe câtă vreme ea va fi impusă ca ideă de stat, îndreptată direct în contra esistenţei lor naţionale.

Numai o singură ideă unitară este posibilă şi póte avé viitor în acest stat: idea de-a uni şi înfrăţi tóte popórele lui prin egala îndreptăţire naţională.

Causa turburărilor din Creta.

Comisiunea pentru reforme din Creta a însărcinat pe scriitorul grec Dr. Nicolaides *Cleanthes*, ca sĕ facă în cercurĭ mai largĭ cunoscute causele, carĭ au îndemnat poporaţiunea grécă creştină a insulei sĕ se rescóle şi sĕ alerge la arme. In scopul acesta Cleanthes a publicat un memorand, din care vom lăsa şi noi aicĭ sĕ urmeze un mic estras.

Intr'un timp ca cel de aḍĭ, când evenimentele din Creta au început sĕ inspire îngrijirĭ atât de serióse, datele comunicate de Cleanthes sunt nu numai interesante, ci şi fórte ponderóse.

Étă cum descrie el causele turburărilor:

Autonomia înfiinţată în 1868 prin statutul de organisaţiă şi prin tratatul dela Haleppa chiar dela început a creat o situaţiune insuportabilă prin faptul, că pe lângă guvernatorul civil s'a instituit şi un guvernator militar. Pe când cel dintâiŭ era creştin, séu cel puţin un Mohamedan cu înclinărĭ pacînice, pe atuncĭ guvernatorul militar a fost întot-déuna un Turc, care a zădărnicit tóte dispositiunile guvernului civil. In 1889 tótă puterea era concentrată într'o singură mână (în mâna guvernatorului militar), ér tratatul dela Haleppa a fost scos din valóre. Urmarea a fost rescóla de atuncĭ a Cretenilor.

Aceleaşĭ motive au provocat şi rescóla de-acum. Paşa *Karatheodory*, guvernatorul civil de mai înainte, a voit sĕ creeze nisce stărĭ mai suportabile în Creta. Faţă cu Inalta Pórtă el a accentuat, că jumĕtate din venitul vămilor şi al contribuţiilor, amĕsurat tratatului dela Haleppa, trebue sĕ se folosécă pentru acoperirea trebuinţelor insulei Creta, cu atât mai vîrtos, deóre-ce gendarmeria, care de multă vreme nu şĭ-a primit salarul, se silesce a sĕ despăgubi pentru acésta prin răpirĭ făţişe; cealaltă jumĕtate a venitului însĕ are sĕ se folosécă pentru salarisarea învĕţătorilor şi a funcţionarilor creştinĭ, carĭ niciĭ-odată nu-şĭ primiau plata.

Faţă cu tendinţa acésta a guvernatorului civil a păşit în modul cel mai brusc paşa Hassan, guvernatorul militar, care în acest pas al sĕu era sprijinit pe faţă şi din partea palatului din Constantinopol. Vĕḍênd acestea, Karatheodory şĭ-a cerut dimisia, ér în locul acestuia fù numit guvernator civil paşa *Turkhan*, de religiă mohamedană, dér cu cultură grecéscă. Acesta timp îndelungat s'a silit sĕ intre în tratărĭ cu comisia de reforme cretensă, dér şi acest plan a fost zădărnicit de paşa Hassan, care în cele din urmă în mod făţiş a îndemnat pe supuşii sĕi la violentărĭ în contra Creştinilor şi el însu-şĭ a pricinuit isbucnirile dela 23 şi 25 Maiŭ.

Aceste stărĭ de lucrurĭ numai aşa se pot îmbunĕtăţi, décă postul de guvernator militar se va sista cu totul, ér guvernatorului civil în acest cas va trebui sĕ 'i se dea şi dreptul de-a numi pe oficerii dela miliţiă şi gendarmeriă. In loc ca miliţia şi gendarmeria sĕ se fi recrutat dintre locuitorii din patriă, după cum au pretins Cretenii la încheiarea tratatului dela Haleppa, Pórta a adus în Creta gendarmeriă recrutată din întreg imperiul şi, pe lângă aceea a pus la dispositiunea guvernatorului militar 5—10 mii de Mohamedanĭ albanesĭ séu curdistanĭ, carĭ întotdéuna s'au purtat ca nisce duşmanĭ.

Al doilea punct principal al plângerilor Cretenilor e de natură economică. Pe lângă actualele raporturĭ politice-vamale, e cu neputinţă ca Creta sĕ ajungă la o stare înfloritóre. Grecia este şi în ḍiua de aḍĭ ţéră de importanţiune pentru Creta, pe când din contră, décă stările ar fi normale şi regulate, Creta ar trebui sĕ provadă cu lână întrégă Grecia. Cretenii pretind decĭ un tarif vamal deosebit.

Cestiunea cea mai importantă este numirea guvernatorului, respective a preşedintelui provincial. Acesta ar dori Cretenii sĕ nu mai pótă fi în viitor un Mohamedan. Ar dori, ca sĕ i-se lase regelui Greciei dreptul de-a recomanda pe guvernator, ér dreptul de întărire sĕ rĕmână şi în viitor sultanului, în înţelegere cu celelalte puterĭ. Puterile ar puté însĕ-le sĕ numéscă pentru Creta un guvernator provisor, până când se va restabili deplin ordinea.

Se'nţelege, dorinţa cea mai mare a Cretenilor este de-a se uni cu Grecia, dér sunt gata a-se supune mĕsurilor luate de prin ţĕrile europene, dela carĭ aştéptă o reformă corespunḍĕtóre a tratatului dela Haleppa. Din contră însĕ Cretenii au declarat cu hotărîre, că décă în urma revoltei actuale Creta ar fi pusă sub protecţia vreunei puterĭ europene, tocmai aşa s'ar resvreti contra acelei puterĭ, precum se rĕsvrĕtesc astăḍĭ în contra Turcilor.

Acestea sunt pe scurt plângerile cuprinse în memorandul redactat de Cleanthes la însărcinurea comisiunei de reforme cretense.

Ungurĭ jidoviţĭ, orĭ Jidovĭ unguriţĭ?

Ḍilele acestea s'a ţinut în Budapesta o adunare extra-ordinară a Reuniunei regnicolare a învĕţătorilor israeliţĭ. La ordinea ḍilei era desbaterea asupra temei, că óre în urma nouĕlor raporturĭ schimbate ale confesiunei israeliţe (fiind-că acum şi ea este confesiune receptă), care este problema, ce li-se impune şcólelor poporale jidovescĭ „pentru a corĕspunde şi în viitor chiămărei sale naţionale şi confesionale?“

Cu ocasiunea acésta s'au petrecut scene caracteristice. Raportorul Bernard *Schön* într'o vorbire mai lungă se sili sĕ arate, că „pe lângă crescerea tinerimei israelite în spirit naţional, trebue sĕ se pună fond şi pe *desvoltarea sentimentului jidovesc*“. Invĕţătorii confesionalĭ israeliţĭ sĕ înveţe pe elevĭ a cunósce „istoria jidovimei maghiare“, sĕ le spună „ce vitéză şi ce mare a fost odinióră naţiunea jidovéscă“, ér în interesul susţinerei sentimentului jidovesc sĕ propună limba hebreică, cu deosebire însĕ sĕ accentueze, că „în lupta pentru libertate a Maghiarilor *au luat în mod glorios şi honvedii jidanĭ*“.

După acestea s'a ridicat profesorul *Hoffmann* Mór din Canija mare şi a declarat „între sgomotóse aprobărĭ“, că nu consimte întru tóte cu cele ḍise de Schön. El aşa scie, că în Ungaria se află *„Maghiarĭ de religiă jidovéscă“*, dér *„Jidanĭ maghiarĭ“* nu se află. El (Jidanul) *este Maghiar şi nu Jidan.* O istoriă a Jidanilor maghiarĭ în Ungaria el nu cunósce. Cel mult, ḍise perciunatul, putem face o cronică a persecuţiunilor, la carĭ au fost espuşĭ Jidanii în tótă lumea, dér nu este amicul celor ce cred, că ar fi bine a deştepta în sufletul copiilor jidanĭ sentimentul martiriului. Jidanul sĕ se contopéscă cu totul în naţiunea maghiară, aşa, ca nicĭ-odată sĕ nu-i vină în minte neajunsele, ce le-a suferit. Nu este de ajuns a deştepta sentimentul religios în şcólă, ci lucrul principal este crescerea în familiă, avêndu-o pe-acésta, putem cresce bunĭ Jidanĭ, Jidanĭ întru tóte cu sentimente unguresci.

Au mai luat parte și alții la discuțiă, ér resultatul a fost, că Jidanii au rĕmas tot „Jidanĭ mughiarĭ“, ér nu „Maghiarĭ jidanĭ“. Hotărîrea adusă de ei este: 1) „în scólele poporale jidovescĭ, pe lângă cultivarea intensivă a sentimentelor patriotice (Vorbă sĕ fiă. — Trad.) trebue sĕ se pună pond pe desvoltarea sentimentului religios jidovesc“; 2) „Istoria jidovimei din patriă trebue sĕ se propună în legătură cu istoria națională“; 3) „Sĕ se redacteze scrierĭ pentru tinerime, prin carĭ inima tinerimei sĕ sĕ cultive națională și confesională“; 4) Rugăciunile menite pentru tinerime trebue întocmite astfel, ca sĕ contribue la desvoltarea sfintelor sentimente patriotice și de alipire către *națiunea jidovéscă*“ (zsids nemzet!); 5) „Pe lângă cunóscerea odei naționale, problema învĕțămêntului scólei poporale jidovescĭ este, de-a deprinde pe elevĭ și la cântărĭ jidovescĭ“.

Din acestea se póte vedé, că *„națiunea jidovéscă“*, grațiă „recepțiunei“ ei, începe sĕ facă concurență seriósă națiunei arpadiane.

SCIRILE DILEI.

— 25 Iunie.

Perchisițiă domiciliară. „Tribuna“ aduce scirea, că din nou s'a început era perchisițiunilor domiciliare. Sâmbătă după amédĭ s'a presentat în redacția „Tribuna“ judele de instrucțiă Gődri, însoțit de-o cétă de concipiștĭ, pentru a-i face o perchisițiă domiciliară. Scopul era de-a afla manuscriptul unui articul incriminat, întitulat „Biserica și școla“, pe care însĕ nu l'au aflat.

—o—

Uneltirĭ și prigonirĭ în Bucovina. Cetim în „Gaz. Bucovinei“: Tocmai dilele trecute am primit revoltătórea scire, că zelosul profesor, d-l Ioan *Pîșlea*, dela școla specială de lemnărit din Câmpulung, a fost suspendat din postul sĕu în urma volniciei și uneltirilor grozave ale căpitanului districtual Wolfarth. Scirea și grozăvenia acestor uneltirĭ se adeveresce întru tóte prin o mulțime de date, ce le primim în ultimul moment, pe carĭ le vom publica în numĕrul viitor; cetitorii noștri vor puté sĕ vadă dintr'însele până unde póte merge temeritatea, volnicia și ura acestui căpitan al districtului Câmpulung față de Românĭ și față de limba nóstră!

—o—

Esamenele teologilor din Caransebes. Cetim în „Fóia Diecesană“: *Esamenele elevilor* dela institutul teologic s'au încheiat Joi. Ele au fost conduse de P. S. S. Episcopul diecesan, Nicolae *Popea*, care și de astă-dată ni-a arătat viul interes, ce-l pórtă pentru viitorii crescĕtorĭ ai poporului nostru. Incheiarea anului școlastic a avut loc astădĭ după rugăciunea de mulțămită ținută în biserica catedrală. Clasificarea elevilor de teologiă este următórea: In cursul I. din 11 elevĭ: 4 au eșit cu calculul general *bun*, 4 cu *suficient* și 3 cu *nesuficient*; în cursul II. din 13 elevĭ: 10 cu *bun*, 1 cu *suficient*, 1 cu *nesuficient* și 1 nu s'a supus la esamen; în cursul III. din 13 elevĭ: *eminent* este unul, cu *bun* au eșit 3, cu *suficient* 8, cu *nesuficient* 1.

—o—

La esamenul de cualificațiune învĕtătorésca, ținut la institutul pedagogic teologic român din *Arad*, sub presidiul Prea Sfinției Sale, părintelui Episcop diecesan al Aradului Ioan *Mețian* în dilele de 18, 19, 20 și 21 Iunie c. s'au însinuat 45 de preparandĭ absolvțĭ. Dintre aceștia au prestat cu succes esamenul de cualificațiune învĕțătorésca 38, ér ceilalțĭ au fost respinșĭ din câte unul și douĕ obiecte de învĕțămênt până la proxima întrunire a comisiunei esaminătóre.

—o—

Noua Reuniune a femeilor române din Bran și-a ținut erĭ adunarea generală de constituire. După cum ni-se spune, femeile române din Bran arată fórte mare interes față de nóua Reuniune, ceea ce dovedesce și numĕrul frumos al membrelor înscrise până acum. Adunarea de erĭ a fost cercetată fórte bine, mai ales zelósele Române din Fundata, s'au presentat în numĕr mare. S'a ales presidentă a noului comitet d-na Letiția *Stoica*, vice-presidentă d-na vĕd. Maria *Rațiu*, cassieriță d-na Livia *Moșoiu*, ér secretar d-l Nicolae *Runceanu*.

—o—

Oprirea serbării naționale săsescĭ. Precum anunță „Kronst. Ztg.“ din loc, serbarea aniversărei de o sută de anĭ dela nascerea eroului național săsesc *„Stephan Ludwig Roth“*, a fost oprită. Fiind adecă întrunită în Mediaș adunarea gimnasticilor Sașĭ, președintele acesteia a comunicat hârtia, prin care fișpanul comitatului Têrnava mare interdice de-a se lua la desbatere punctul din program privitor la serbarea în memoria lui Stephan Ludwig Roth. „Sperăm“, dice „Kronst. Ztg.“, că prin acest pas guvernul a dat nouă putere ideii de unitate în poporul săsesc“.

—o—

Sĕrmanii honvedĭ! Foile din Budapesta înregistréză douĕ ordine curióse, ce li-s'au dat subofícerilor de honvedĭ din garnisóna Lugoșului. Printr'un ordin, ce s'a dat dilele trecute, li-se interdice subofícerilor de-a sta în locurĭ publice sub același acoperemênt cu oficerii, va sĕ dică subofícerilor nu le este permis de-a cerceta acele birturĭ, cafenele etc., pe carĭ le cercetéză și oficerii. Prin al doilea ordin li-se interdice sergenților de honvedĭ, de-a se preâmbla pe stradă de braț cu nevestele lor. La tótă întêmplarea, e rĕu sĕ fiĭ honved.

—o—

Umanism militar. Un esemplu de umanitate demn de imitat a dat Comandantul garnisónei Viena, care din propria sa inițiativă a ordonat, că în viitor despărțĕmintele de armată, când vor trece pe lângă spitale, sĕ mérgă în liniscea cea mai mare și cu deosebire se interdice de-a sĕ bate toba, séu de-a se sufla cu trîmbița. Er când trupele au eșit afară cu musica, acesteia nu-i este iertat sĕ cânte pe dinaintea spitalelor, ca sĕ nu conturbe pe bolnavĭ.

—o—

Locuste. Se anunță din România, că locustele, carĭ s'au arătat în districtul Hușĭ și carĭ au causat marĭ pagube agricultorilor, au fost stêrpite, grațiă energicului concurs ce l'au dat țĕranii autorităților.

—o—

Zăpadă în Iulie. Pe întreg ținutul din jurul Tatrei, după cum se scrie din părțile acelea, a nins în 2 l. c. Toțĭ munții sunt acoperițĭ cu zăpadă, ér la șes este o tempetură fórte rece.

—o—

Promovat. D-l *Alesandru Fodoru*, originar din Têmpăhaza, a fost promovat Sâmbăta trecută, în sala festivă a universității din Viena, la gradul de doctor în medicina universală.

—o—

Nouă pușcă militară. *„Neue Wiener Journal“* aduce scirea, că în armată are sĕ se introducă cât de curênd o nóuă pușcă cu repetițiă. Avantagiul acestei puscĭ este, că e cu mult mai ușóră, decât cea usitată acum. Noua pușcă inventată în anul 1895, e numai de 3.30 chilograme de grea; fiind ea atât de ușóră se vor îmulți patrónele pentru soldațĭ. Astfel după introducerea nouei puscĭ, care sĕ dice, că va urma cu începutul anului viitor, fiă-care soldat în timp de bătaiă nu va purta numai 22 magasine (110 patróne), ci 26 magasine (130 patr.). Noua pușcă este inventată de comitetul militar și fórte puțin se deosebesce de pușca de până acum.

—o—

Dela băile din Carlsbad ni-se scrie, că numĕrul óspeților, carĭ au cercetat băile în acest seson, se urcă la 21,000. Românĭ încă sunt mulțĭ. Numĕrul visitatorilor cresce mereu. Principele Ferdinand al Bulgariei încă e la Carlsbad. Timpul e ploios și rece.

—o—

Un sat ars. Din comitatul Șaroș se scrie, că comuna Rușia, constătătóre din 36 case, ai cărei locuitorĭ sunt Slovacĭ, a ars, în 5 l. c. total. Locuitorii, carĭ și până acum erau sĕracĭ, sunt cu desĕvîrșire ruinațĭ. Flacărilor a cădut victimă o femeiă, care a și murit, ér un bărbat fù greu rănit.

—o—

Cununiă. D-l *Georgiu Cornea* și d-ra *Maria Nasta* se vor cununa Sâmbătă, în 11 Iulie n. c., în biserica română gr. or. din Clușiu. — Dorim fericire tinerei părechĭ!

Invitare la prenumerațiune.

Timpul nostru cu sclavul sĕu, *aburul*, a produs pe tóte tĕrêmurile vieței publice și private una din revoluțiunile cele mai marĭ, ce a vĕdut vre-odată omenimea. Intréga viéță socială politică și economică adĭ este schimbată în contrarul din ceea ce era cu 50 anĭ în urmă. *Mobilitatea* și *progresul în tóte*: étă semnul caracteristic al timpului modern, atât în comerciu, cât și în industriă și în agricultură.

Agricultura a realisat de 50 de anĭ încóce un progres, cum nu l'a făcut nicĭ în 2000 de anĭ înainte. Locul sclavilor și clăcașilor de odinióră l'au luat mașinile perfecționate, servite de forțele neînsuflețite ale naturei: abur, apă, electricitate, vênt etc., carĭ pot sĕ compenseze cu deplin succes munca brațelor omenescĭ, și concentréză decĭ și sute de cai putere într'un singur punct și la orĭ-ce moment dat, fără de cea mai mică perdere și risic. Claca și angaralele iobagilor de odinióră le sĕvêrșesc astădĭ lucrătorĭ liberĭ, învoițĭ, plătițĭ în banĭ și producte, a căror remunerațiune și soldă se reguléză după cerere și ofertă. Prețul curent al vitelor și productelor nu depinde atât de reușita și calitatea lor, cât de conjuncturile pieței internaționale, care singură dictéză prețurile și mijlocesce schimbul de producte între abundență și lipsă, între cerere și ofertă pe întreg globul terestru — chestiune, despre care strămoșii noștri nicĭ ideie nu aveau.

Nicĭ un singur popor, nicĭ o țéră, fiă cât de mică orĭ cât de mare, nu se póte sustrage acestei influințe, séu a o evita cu totul, ci vrênd nevrênd trebue sĕ participe la ea, activ, séu pasiv, fără de-a fi anihilat cu totul ca atare și șters de pe fața pămêntul.

La acéstă luptă *vecînică* și concurență internațională, dimpreună cu tóte alte națiunĭ trebue sĕ participe și poporul nostru de voe de nevoe, fiind atras de împrejurărĭ în vîrtejul ei. Faptul îl vedem petrecêndu-se dilnic, că adĭ și țĕranul nostru vorbesce și se plânge de concurența *Americei în cereale și lânurĭ*, pe care o simte și el ca onerósă pentru el, și ca una, care îi răpesce o bună parte din câștigul sĕu, ce l'ar fi putut avé fără de ea; pe când părinții și moșii noștri abia cunosceau productele țĕrilor imediat învecinate cu ei. Afacerile și daraverile în banĭ iau și la țĕranul român pe an ce trece o desvoltare mai mare, pe când traficul în producte și vite dă înapoi.

In legătură cu ele trebue sĕ dea și el tot mai multă atențiune și importanța lucrului sistematic, cu instrumente și mașinĭ perfecționate, pentru a reduce din timp și spese, și a mări producțiunea, numai ca sĕ pótă subsista și susținé concurența impusă!

Sub raporturile schimbate, și poporul nostru a făcut dela ștergerea iobăgiei încóce progres bunișor, ca sĕ nu dicem chiar bun, pe diferite terêmurĭ ale vieței publice și private; producțiunea și bunăstarea morală și materială a lui a progresat într'un mod destul de visibil.

Totușĭ nimenĭ nu va puté afirma, că *„el ar fi făcut totul“* și n'ar mai fi nimic de îndreptat și de făcut din nou; din contră, multe cestiunĭ vitale ale lui au fost negligiate aprópe cu totul, și pe lângă aceste se ivesc dilnic nouĕ cerințe și necesitățĭ, pe carĭ el încă trebue sĕ le preîntimpine.

Aci în prima liniă este de amintit *Militarismul modern*, care a sporit și îngreunat sarcinile tuturor statelor din Europa într'un mod înspăimântător, în urma căruia numĕrul birurilor și impositelor au ajuns a fi o sumedeniă, carĭ în ultima liniă se reduc tóte la fonciera, și impunerea de nouĕ sarcine asupra proprietății rurale și a mijlócelor de producțiune ale plugarului, acésta în tóte statele fără deosebire, în unele mai mult, în altele mai puțin. Impovărarea mai mare a pămêntului însĕ face inevitabilă *o cultură mai îngrijită și sistematică a solului!* Décă cu sistema estensivă de păn' aci plugarul nostru abia mai póte rĕsufla, și numai cu marĭ greutățĭ și privațiunĭ a-șĭ conserva moșióra părintéscă, cu atât mai dificil îi va fi d'aci înainte, după ce birurile cresc, ér productele solului sub presiunea concurenței Americei au scădut tare în preț în anii din urmă. Viitorul lor este mai nesigur decât orĭ când.

Decĭ, de voe și nevoe, va fi constrîns d'aci înainte și țĕranul nostru sĕ părăséscă deprinderile sale vechĭ rutinare, una câte una și cu ele întréga cultură estensivă a pămêntului după sistema bienală și trienală, practicată din moșĭ și strămoșĭ cu ogorul obligător tot la al 2-lea séu 3-lea an, cu învălmășela și sila de câmp de culturĭ și folóse comune, și sĕ trécă la alte sisteme de cultură mai sistematice séu chiar intensive, carĭ pot mai ușor suporta și acoperi cheltuelile avute și sĕ lase și un beneficiu net suficient, pentru subsistența familiei!! Cultura estensivă a pămêntului și vitelor, cu economia de trei câmpurĭ și cu ținerea unui numĕr de vite disproporționat cu pămêntul și-a trăit traiul și nu mai póte fi susținută prin nicĭ un fel de mijlóce, fără de a compromite viitorul economic al poporului și țĕrei.

Pentru întroducerea unei culturĭ raționale și sistematice a solului, adĭ nimic nu ne mai lipsesce, și toțĭ factorii necesarĭ sunt în ființă. Pămênt este destul între Românĭ, și cultivat este adĭ mult mai puțin, decât se cultiva înainte vremurĭ, după ce agricultura modernă a nóstră d'abia ajunge la munte limita estremă de 1200 m. pe când strămoșii noștri făceau în evul mediu plugăriă pe Tămașul mare (1680 m.) și alțĭ munțĭ înalțĭ, care înălțime corĕspunde cu limita estremă a culturei actuale a secărei în Europa din Alpii Elveției la Graubundten.

Apoi că între Românĭ, massa compactă a poporului nostru predomină proprietatea mică, departe de-a fi un rĕu, este un bine, căcĭ divisiunea mare a pămêntului 'i asigură brațele de muncă necesare, precum și posibilitatea desbaterei productelor, carĭ permit desvoltarea agriculturei până la punctul suprem al ei. Dór suntem martorĭ ocularĭ ai efectelor distribuirei inegale a proprietății. „Alföldul“ cu domeniile sale vaste și pustele întinse, tóte cu câmpii mănóse, este actualmente întreg subminat *de socialism*; în România județul Ialomița cu Bărăganul întins și nepopulat, cel cu moșiile de decĭ de mii de pogóne, a avut la 1887 revolta țĕrănéscă, ér puținii locuitorĭ, ce trăesc pe el, șed în colibĭ și bordeie, și în miseriă. Moldova cea fără păreche de frumósă, cu frumósele sale moșii și terenurĭ de cultură, are adĭ proprietarĭ marĭ de moșii ruinațĭ, moșiile sunt deprețiate, țĕranii ajunșĭ în estremă miseriă, ér socialismul îșĭ ridică capul și între ei.

(Va urma.) **Dr George Maior.**

Pelerinagiu la Căldărușanĭ.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Bucurescĭ, 23 Iunie 1896.

Spiritele la noi în țéră încă tot sunt agitate în urma detronării Metropolitului-Primat Ghenadie. Cu tóte că în timpul acesta, în alțĭ anĭ se începea sesonul mort, de rêndul acesta lupta politică e în culmea ei. Pe o căldură mare se țin întrunirĭ publice, opoziționale și guvernamentale. Pressa este de o vioiciune mai mult ca obicĭnuită, ér publicul se agită mereu — când cu una, când cu alta.

Scițĭ că oposiția, care a luat în mână causa Metropolitului, a hotărît ca prin un pelerinagiu mare al credincioșilor la mănăstirea Căldărușanĭ — locuința actuală a

lui Ghenadie — sĕ facă o manifestaţiă demonstrativă, în favórea detronatului Metropolit.

Pelerinagiul acesta, amânat în mai multe rêndurĭ s'a făcut în fine adĭ Duminecă diminéţa.

Vĕ voiŭ da în următórele o descriere scurtă şi obiectivă a acestui pelerinagiu, pus în scenă cu mult sgomot.

Incă dela órele 6 diminéţa o mulţime de trăsurĭ şi public numĕros staţiona în faţa Cişmegiului, pe bulevardul Elisabeta. Aglomeraţia era atât de mare, încât circulaţia tramvayului a fost întreruptă.

Pelerinii, bărbaţĭ şi femei, purtând câte o cocardă tricoloră pe piept, în formă de cruce, au plecat la órele $8^1/_2$. Erau peste 150 de trăsurĭ de tot felul, cu doi şi cu patru cai.

Printre pelerinĭ am observat pe d-nii Nicolae Fleva, fostul ministru de interne, N. Filipescu, fostul primar al capitalei, deputaţii, Scorţescu, Cogălniceanu, Ghica, Ales. Catargiu, fost ambasador la Petersburg, mareşalul Văcărescu etc.

Procesiunea a percurs întregul bulevard, până la bariera Colintina, unde s'au mai alăturat cam la 100 trăsurĭ. De aicĭ au pornit apoi în cea mai perfectă ordine.

Mănăstirea Căldăruşanĭ e în depărtare cam de 35 chilometri de capitală, e situată într'o posiţiune admirabilă, fiind încunjurată de un lac la spatele căruia se află o pădure deasă. Aprópe de intrare se află casa, în care locuesce Metropolitul Ghenadie. Acéstă casă era încunjurată de jur împrejur de gendarmĭ pedeştri, carĭ erau postaţĭ din distanţă în distanţă. Afară de aceştĭ gendarmĭ mai era în pădure un escadron de călăraşĭ. Cu tóte acestea pelerinii au avut deplină libertate sĕ între pe rênd în curtea mănăstirei.

D-l Nicolae Fleva a ţinut un discurs în numele pelerinilor, spunênd, că cetăţenii capitalei au venit sĕ aducă omagiile lor pióse şefului bisericei. La aceste cuvinte Mitropolitul a rĕspuns din uşa casei, dicênd, că acéstă manifestaţiă dovedesce, că cetăţenii ţin la religia lor strămoşéscă, şi că iartă celor ce l'au lovit. Apoi archimandritul Săbareanu, dela Căldăruşanĭ a vorbit protestând în contra condamnărei Mitropolitului.

La órele 3 pelerinii s'au întors în ordine şi linişte în capitală, unde au ajuns la óra $6^1/_2$ séra. Trăsurile Cortegiul împodobite cu verdéţă au întrat pe bariera, Mogoşóiei, percurgênd calea Victoriei şi alte strade până la hotel „Dacia", unde s'a ţinut o întrunire publică sub preşedinţa archimandritului Săbareanu.

D-l Nicolae Fleva, după ce făcù o amĕnunţită dare de sémă asupra pelerinagiului, termină dicênd, că va continua lupta pentru reinstalarea în scaun a Metropolitului Ghenadie.

După aceea luà cuvêntul archimandritul Săbăreanu care termină esprimânduşĭ speranţa, că poporul român va readuce în scaun pe Mitropolitul Ghenadie.

Mai vorbiră deputatul de Iaşĭ şi director al diarului „Evenimentul" şi d-l A. Bacalbaşa, redactorul şef al diarului „Dreptatea".

Intrunirea se termină în linişte. Se spune, că Mitropolitul Ghenadie, a fost atât de mişcat de acéstă manifestaţiă, încât a esclamat, că diua de adĭ este cea mai fericită a vieţii sale şi că nicĭ atuncĭ, când a întrat în capitală ca Metropolit-Primat nu a simţit atâta bucuriă.

Aşa s'a terminat acest pelerinagiu, pus în scenă de oposiţiă şi despre care s'a vorbit aşa de mult în timpul din urmă.

U—u.

Reuniunea învĕţătorilor aradanĭ.

A apărut în broşură separată şi se vinde cu preţul de 20 cr.: „*Protocolul adunărei generale a şésea a Reuniunei învĕţătorilor românĭ gr. or. din Diecesa Aradului, districtul din drépta Mureşului, ţinută în Arad la 9 Aprilie n. 1896*". Editura Reuniunei.

Cetind acest protocol, ne-am convins cu bucuriă, că Reuniunea face progrese din an în an mai îmbucurătóre. La adunarea din 9 Aprilie au luat parte 140 de membri. Adunarea a fost deschisă de d-l preşedinte Teodor *Ceontea*. A asistat şi Prea Sânţia Sa părintele episcop Ioan *Meţianu*, care fiind bineventat de părintele protosincel Aug. *Hamsea*, a rĕspuns printr'o cuvêntare, în care arătă, între altele, cu date statistice starea periclitată a esistenţei şcólelor confesionale şi procedura greşită a acelor învĕţătorĭ, carĭ pentru vindecarea unor greşelĭ neînsĕmnate recurg la forurĭ strĕine şi provócă amestecul acelora în afacerile nóstre şcolare, periclitând astfel esistenţa şcólei confesională.

Cu ocasiunea acestei adunărĭ s'au proclamat ca membri noi: Irina Lele, învĕţătóre în Chitichaz, Ioana Nasticiu, învĕţătóre în Agriş; D. Boeriu înv. în Nădab, Z. Leu, înv. în Cermeiu, G. Ferician, înv. în Tauţ; D. Voniga, înv. în Şiria, Em. Leucuţă, înv. în Arpateu; Aurelia Cioră, învĕţatóre în Nădab; Sidonia Plaşa, învĕţătóre în Curtacher; V. Iliş inv. în Cuvin şi G. Bujigan, înv. în Şeitin, ér d-l Sever *Bocşan*, proprietar în Carticiu, fù proclamat ca membru ajutător.

Membrul Ioan *Vancu* a cetit disertaţiunea „Şcóla confesională şi puterea ei ca factor suprem al culturei"; membrul N. *Stef* ceti disertaţiunea: „Imbunătăţirea stării materialĭ a învĕţătorilor"; membrul S. *Giurcóne* ceti disertaţiunea „Despre societăţile de împrumut în genere şi despre o asociaţiune poporală în specie". Din acéstă interesantă disertaţiune vom reproduce şi noi o parte, mai ales fiind-că comitetului central 'i s'a dat însărcinarea, de-a îngriji sĕ se pună şi în praxă ideile esprimate în ea. O altă disertaţiune a d-lui I. Micoroiu, din causa timpului înaintat, nu s'a put ceti, dér s'a alăturat la protocol împreună cu celelalte disertaţiunĭ, fiind tóte interesante şi bine lucrate.

Reuniunea are 248 membri ordinarĭ; averea s'a sporit în cursul anului cu 202 fl. 12 cr. în total ea constă din vre-o 1400 fl.

Espirând mandantul comitetului, adunarea îi esprimă mulţămită pentru activitate şi s'a ales un nou comitet, realegându-se ca preşedinte d-l T. Ceontea, vice-preş.: Dr. P. Pipoş; notar I: N. Stef; notar II: Jos. Moldovan; cassar: Val. Magdu; bibliotecar: I. Vancu; controlor: R. Teucean. Membri: Aug. Boţog, R. Borţoş, I. Grofşorean, Al. Doboş, Pr. Giuvulescu, N. Boşcaiŭ. P. Vancu, I. Roman, S. Giurcóne, D. Medrea, M. Vidu, şi Fl Cioră.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărţĕmêntului V (Sĕlişte) al „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român" se va ţiné în anul acesta Sâmbătă la 1 August st. n. — începutul la 10 óre înainte de amédĭ — în biserica gr. or. din *Gura rîului*, pe lângă următorul:

Progam 1) Deschiderea adunării din partea directorului. 2) Apelul nominal. 3) Raportul comitetului şi al cassarului, împreună cu propunerile şi proiectul pentru buget pe anul viitor. 4) Alegerea unei comisiunĭ pentru înscierea de membri noi, pentru încassarea tacselor dela membri vechĭ şi pentru censurarea obiectelor de sub 3. 5) Despre *lucs şi risipă*, prelegere poporală de *Romul Simu*. 6) Despre *însemnătatea meseriilor, de Dumitru Lăpădat*. 7) Despre *înfiinţarea unei economii de model în Mărginimea Sibiiului*, de *Ioan Chirca*. 8) Raportul comisiunei de sub 4. 9) Alegerea a 2 representanţĭ pentru adunarea generală a Asociaţiunei din acest an. 10) Infiinţarea unei bibliotecĭ poporale. 11) Impărţirea celor 2 premii de câte un galbin la 2 femei, carĭ se vor fi destins în cestiunea grădinilor de legume. 12) Eventuale. 13) Abdicerea directorului, deja strămutat în raionul altui despărţĕmênt.

La acéstă adunare se invită onoraţii membri ai Asociaţiunei de pe teritoriul acestui despărţĕmênt, toţĭ Românii iubitorĭ de înaintarea Asociaţiunei şi doritorĭ de progresul nostru în genere.

Din şedinţa despărţĕmêntului, ţinută în Sĕlişte la 29 Iunie 1896

Dr. Liviu de Lemeny, director. **Romul Simu**, actuar.

SCIRI ULTIME.

Viena, 6 Iulie. Partidul catolic desfăşură pretutindenĭ în Austria o agitaţiune energică. Actualmente se ţine un congres catolic în Lemberg, la carĭ i-au parte mai mulţĭ demnitarĭ clericalĭ, diferiţĭ membri ai partidului naţional polonez, precum şi mulţĭ Rutenĭ. Se discută mĕsurile necesarĭ spre a împiedeca agitaţiunea radicalilor şi anteclericalilor în Galiţia.

Viena, 6 Iulie. La 26 August se aştéptă sosirea Ţarului şi a Ţarinei în Viena. Programul detailat al primirei nu s'a fixat încă, dér se scie, că vor avea loc două dineurĭ unul în Schönbrunn şi altul în Viena.

Atena, 6 Iulie. Consulul grecesc în Canea a trimis 15 notabilĭ în diferite districe din Creta cu instrucţiunea d'a linişti populaţiunea şi a îndupleca pe representanţĭ a veni la Canea şi a participa la adunarea generală naţională convocată de noul guvernor Georgi Pascha.

Roma, 6 Iulie. Situaţiunea politică e atât de critică, încât căderea ministerului e probabilă. Intre Rudini şi Ricotti au avut loc seriόse diferenţe din causa discursului ţinut de curênd în parlament de către Rudini. In contra proiectului militar adus de Ricotti e şi regele Italiei. Adĭ se ţine o întrunire a miniştrilor, în care se va decide de aceste cestiunĭ.

Petersburg, 6 Iulie. Ministrul de interne a permis, până la decretarea unui nou ordin, Israeliţilor străinĭ fără deosebire de profesiune libera intrare în teritoriul rusesc. Pasporturile călĕtorilor trebue sĕ fiă visate de consulul rusesc după autorisare din partea ministrului de interne.

Viena, 6 Iulie. In ultima şedinţă a Landtagului din Austria de jos s'a propus de către Gregorig escludarea Ovreilor dela alegerĭ atât active, cât şi pasive. Foile „liberale" se întrec în invective la adresa antisemiţilor cu acéstă ocasiune. „N. Fr. Presse" consacră un articol de fond dând o importanţă esagerată acestei împrejurărĭ.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Inteliginţa română din *jurul Uifalĕului săsesc* (comit. S.-Dobâca) învită la petrecerea de vară, ce se va arangia Duminecă în 19 Iulie n. c. în *Lechinţa săséscă*, în otelul opidan. Venitul curat e destinat în favorul bisericei române gr. cat. din Uifalĕu. Intrarea de persónă 1 fl., în familiă 80 cr. Inceputul la 6 óre p. m. Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se vor chita pe cale diaristică.

*

Tinerimea română sĕlăgénă-chiorană, învită la petrecerea de vară, ce-o va arangia cu ocasiunea adunărilor generale al Despărţĕmêntului Asociaţiunei şi al Reuniunei femeilor rom. sĕlăgene, la 2 August n. c. în Someş-Odorheiŭ. Venitul curat e destinat pentru Reuniunea femeilor rom. sĕlăgene şi pentru biserica gr. cat. rom. din Someş-Odorheiŭ. Intrarea: 1 fl. de persónă. Suprasolvirile se vor chita pe cale diaristică. Inceputul la 8 óre séra.

On. óspeţĭ sunt rugaţĭ ca, pentru uşurarea încuartirărei sĕ binevoéscă a se însinua cel puţin cu două dile înainte la d-l Gabriel Cherebeţiu (p. u. Zsibó) protopop local, asemenea aceia, carĭ ar dori a participa la banchet, sĕ se insinueze până la 11 óre în diua adunărei, ca sĕ se pótă evita confusiunile eventuale.

In favorul acelor domnĭ, carĭ vor fi insinuaţĭ anterior, şi vor călĕtori cu trenul la gara din Jibou le vor sta la disposiţiune trăsurĭ gratuite.

Comitetul arangiator.

NECROLOG. **Emilia Meşotă** născ. **I. Petric**, în urma unor suferinţe grele şi îndelungate, provĕdută cu Sf. Taine, şi-a dat nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului Dumineca 5 Iulie n. la órele 1 din nópte, în etate de 27 anĭ, şi al 9-lea an al fericitei sale căsĕtorii, lăsând în adânc doliu pe neconsolabilul sĕu soţ, fiiĭ, sócră, unchiu, mătuşe şi cumnaţĭ. Rĕmăşiţele pământescĭ ale scumpei defuncte se vor aşeda spre eternă odihnă în cimiterul Sf. Treimĭ de pe Tocile, Marţĭ în 7 Iulie st. n. la 2 óre după amédĭ. (Ciocrac 3.) Despre acéstă irreparabilă perdere se încunosciinţéză tóte rudeniile, amicii şi cunoscuţii rĕposatei.

Braşov, 6 Iulie st. n. 1896

Fiă-i ţĕrêna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Vasilie Meşotă, ca soţ; Vasilie, Ioan, Alexandru, ca fii; Ioan şi Alexandru Petric, ca fraţĭ: Dometiu Dogariu, George Nan, Nicolae Petric, ca unchĭ; Petru Gămulea, ca cumnat; Iuliana Dogariu, Maria Stăniloi, Ana Nan, ca mătuşĭ; Maria Gămulea cumnată.

Tututor acelor amicĭ şi cunoscuţĭ, carĭ din incidentul trecerei din viéţă a iubitului meu tată Nicolae Strĕvoiu au binevoit a-mĭ esprima condolenţa domnialor precum şi numĕrosului public din localitate, care a binevoit a da tatălui meu ultimul onor, petrecêndu-l la mormênt, vin a-le esprima pe acéstă cale sincera mea mulţămită.

In special rog a primi respectuósa mea mulţămită: Onorata Eforiă a scólelor centrale române din loc, onoratele Direcţiunĭ scolare şi on. corp profesoral, apoi corul reuniunei române de cântărĭ şi conducĕtorul sĕu d-l prof. Panteleimon Dima, domnii şi domnele, precum şi on. corporaţiunĭ, carĭ în special au contribuit la mărirea tristei festivităţĭ.

Alexandru Străvoiu.

DIVERSE.

Numĕrul stelelor. Astronomii modernĭ nu vor nicĭ de cum sĕ se împace cu proverbul vechiŭ, că nimenĭ nu póte numĕra stelele de pe cer. Ei în anul 1887 au ţinut un congres, în care au hotărît sĕ fotografeze bolta cerésca şi astfel sĕ constate numĕrul stelelor. După cum scrie „Scientific American", astronomii până acuma au făcut 159 de tablourĭ, dintre carĭ unele cuprind numai câte 12 stele, ér altele câte 1500 de stele. Astronomii susţin, că întreg catalogul, ce-l vor compune, va conţiné ca la 3 milióne de stele. Intrebarea este, că óre între aceste 3 milióne de stele, carĭ compun catalogul lor, vor fi óre înşirate tóte corpurile cerescĭ?

O corabiă istorică. Anglia păstréză cu cea mai mare sfinţeniă corabia „Victory", pe bordul căreia a cădut amiralul Nelson în lupta maritimă dela Trafolgar. O altă corabiă istorică comandată, tot de Nelson a fost cumpĕrată de un particular cu suma de 350,000 fr. In loc sĕ-o distingă cum fusese vorba la început, şi sĕ-o întrebuinţeze pentru alte scopurĭ lemnăria, maşinăriile, omul a mai cheltuit 150,000 fr. şi a restaurat'o. Dênsul a început acum sĕ plimbe suvenirul acesta istoric din port în port şi sĕ-l arate lumei, pentru banĭ. Corabia a plecat din Plymonth şi a ajuns la Londra. Acĭ a fost visitată de multă lume. Fi-à care visitator plătea 25 cr. Din Londra corabia „Fulmen" — aşa se numesce va visita porturile principale ale Angliei şi ale altor state maritime europene.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Iulie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.70
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.25
Imprum. ung. cu premii	150.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.50
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101.55
Renta de aur austr.	123.15
Losurĭ din 1860.	145.25
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	959.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	376.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	349.50
Napoleondorĭ.	9.51
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.72½
London vista	119.80
Paris vista	47.60
Rente de corone austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.50

Cursul pietei Braşov.

Din 7 Iulie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.48	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. **321**—1896.
a. f. c. sc. d.

Concurs

la post de învĕţătoriu.

Prin acésta se escrie concurs la postul de învĕţătoriu devenit vacant la şcóla fundaţională elementară poporală de băieţĭ din Năsĕud.

Invĕţătorul diplomat mai întâiu în timp de 3 anĭ se aplică provisoriu cu plata anuală de **400 fl.**, pentru inventatoriu, şi décă în acest timp a corĕspuns pe deplin chiămărei sale se póte face definitiv cu plata anuală de 500 fl., cu adaus de plată de 50 fl., drept de pensiune adausurĭ decenale şi cuartir în natură.

Dela învĕţătorul ce se va alege se cere ca sĕ fiă cive a statului ungar, sĕ posédă perfect limba română ca limbă de propunere atât în scriere cât şi în vorbire.

Postul e de a se ocupa cu 1 Septemvre 1896.

Invĕţătorii cualificaţĭ, carĭ doresc a concurge au sĕ-şĭ înainteze cererile instruate în regulă cu documente despre etatea, religiunea, starea familiară, referinţe de serviţiu militar, studiile absolvate, cualificaţiunea recerută, cunoscinţele de limbĭ şi eventual despre serviţiul de până acum, la subscrisa comisiune administratóre până în 15 Iuliu st. n. a. c.

Din şedinţa comisiunei administratóre de fondurile centrale şcolastice şi de stipendia din districtul Năsĕudului, ţinută în

Năsĕud la 13 Mai 1896.

Preşedinte: **Dr. Ioan Pop** m. p. — Secretariu: **Nestor Simon** m. p.

Anunciurĭ

(inserţiunĭ şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administratiunĭ. In casul publicărei unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans".

Vêndare prin licitaţiune.

Epitropia bisericei Sft. Nicolae din loc **va vinde** prin licitaţiune publică **3 locurĭ de arătură** de pe hotarul Ghimbav Nr. top. 4968, 5730, 5731, 5746 şi 5747 total 2 holde 1325 sting. □ (2·799 Schätzjoche) cu venit curat catastral 5 fl. 66 cr.

Licitaţiunea se va ţinea în casa comunală din Ghimbav, **Duminecă în 30 Iunie (12 Iulie) a. c. la 3½ óre p. m.**

Contractul de vêndare se va încheia cu reserva aprobărei lui din partea Ven. Consist. archidiecesan.

Braşov, 21 Iunie 1896.

Epitropia parochială a bisericei Sf. Nicolae din Braşov (Scheiu.)

Sterie Stinghe.
epitrop-econom.

1015,1—3

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în **librăria Nicolae Ciurcu.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Maiŭ 1896.**

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15	↓	Budapesta	↑	7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19	↓	Szolnok . .	↑	3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47	↓	P.-Ladány . .	↑	1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	↓	Mezö Telegd .	↑	10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26	↓	Rév	↑	9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06		↓	Bratca . . .	↑	9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17	↓	Ciucia . . .	↑	8.32	5 49	12.52	7 08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50	↓	B.-Huiedin	↑	7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24		↓	Ghârbău . .	↑	6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6 13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.	↳	5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27	↓	Apahida . .	↑		5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4.45	7.27	↓	Ghiriş . . .	↑	Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50	↓	Cucerdea . .	↑	Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08		↓	Uioara . . .	↑		2.49		2.08	4.27
11 09	1 16	11.59	6.19		↓	Vinţul de sus	↑		2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17	↓	Aiud . . .	↑		2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12 55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1 30	Din 1 Iunie în tóta Jóia şi în sĕbătorĭ oat. şi or. comunică la Sinaia	8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08			↓	Creciunel . .	↑		12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9 09	↓	Blaşiu . . .	↑	2.48	12.40	7 30	11 59	2.26
1.18		3.11			↓	Micăsasa . .	↑		12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59	↓	Mediaş . . .	↑		10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10 22	↓	Elisabetopol .	↑	1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51	↓	Sighişóra . .	↑	1.06	9.42	5.53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12	↓	Haşfalĕu . .	↑	12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26	↓	Homorod . .	↑	11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58	↓	Agoştonfalva .	↑		7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15	↓	Apaţa . . .	↑	11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34	↓	Feldióra . .	↑		5.58	3 16	6 33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2 19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5.59	12.26	7.30	3 01	↓	Timiş . . .	↑	9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31	↓	Predeal . .	↑	9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11 25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ de persón					Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenu mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	↓	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40	↓		Ludoşŭ . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26	↓		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	↓	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		↓	pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		↓	sos.	Regh.-săs. .	pl.		7.54	3.30	8.05

Ghirişŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenu de persón.				trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	↓	Ghiriş	↑	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	↓	Turda	↑	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenu de persón.	Tren mixt	trenu de persón.	trenu mixtŭ						trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenu de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	↑	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		↑	8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	↑	7.44	12.57	4 40	10.30
	4.34		2.05	↓	pl.		sos.	↑	7.29			8.57
	6.16		3.58	↓		Avrig . . .		↑	6.02			7.16
	8.42		6.35	↓	sos.	Făgăraş . .	pl.	↑	3.28			4.30

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	↓	Simeria	↑	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	↓	Cerna.	↑	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	↓	Hunedóra	↑	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov—Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4 30	↓	Braşov	↑	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	↓	Zĕrneştĭ	↑	6.20	12.05	7 20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10 (Numai Lunia comunică.)	4.20	↓	Mureş-Ludoş	↑	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35	↓	Zau	↑	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marţa comunică	↓	Ţagu-Budatelicŭ . . .	↑	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54		↓	St. Mihaiu de câmpie .	↑		3 44	8.46
8.33	3.02		↓	Lecinţa	↑		2.48	7.43
9 07	3 41		↓	Ş.-Măghiĕruş	↑		2.01	6 52
9.59	4 55		↓	Bistriţa	↑		1.16	5.55

Arad—Timişóra

6.20	11.25	5.		↓	Aradu	↑		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		↓	Vinga	↑		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		↓	Timişóra	↑		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	↓	Segedin	↑	6.05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenu mixtŭ				trenu mixtŭ	trenu mixtŭ
5.30	2.15	pl.	Sibiiu .	sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„	Selemberk	„	6.57	9 07
6.06	2.51	„	Cisnădie	pl	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenu mixtŭ	trenu mixtu		trenu mixtŭ	trenu mixtu
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu liniĭ maĭ negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.